

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS
Stegne 7
1000 Ljubljana

Datum: 11.12. 2020

Opr. št. 0070-2/2020

Zadeva: Predlog strategije upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom 2021–2023

Zveza: Objava na spletni strani AKOS, 12. 11. 2020

Spoštovani,

družba A1 Slovenija, d.d. je proučila objavljeni predlog Strategije upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom za obdobje 2021-2023 (v nadaljevanju: Strategija) in ugotavlja, da kljub pripombam zainteresirane javnosti na junija objavljeno zasnovo Strategije Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (v nadaljevanju: Agencija) vztraja pri vsebinsko precej praznem dokumentu, ki ne vključuje analize dejanskega stanja uporabe dodeljenega frekvenčnega spektra, konkretnih ciljev, ki jih Strategija zasleduje na nacionalnem nivoju. Posledično iz dokumenta ni razvidna strateška vloga Agencije glede upravljanja ključnega spektra za prihodnje tri in več letno obdobje, s katero bi Agencija in Vlada kot organ, ki sprejme Strategijo, prispevala k večji regulatorni in investicijski predvidljivosti, katere osnovni namen naj bi bil priprava Strategije.

Agencija pravilno ugotavlja, da je frekvenčni spekter pomembna naravna dobrina, ki je med drugim osnova za nudenje brezžičnih (javnih) komunikacijskih storitev, ki v digitalni družbi predstavljajo gonilo družbenega in gospodarskega razvoja. Na žalost se je Agencija pri upravljanju omejila na nekritično podeljevanje spektra v golih administrativnih postopkih, brez utemeljitve svojih aktivnosti, temelječih na analizi preteklih ukrepov na tem področju, sedanjega stanja in pričakovanih prihodnjih potreb. Pri tem se sklicuje na obveznosti, naložene s sklepi institucij EU, ki jih razlaga zelo togo. Tako je Slovenija npr. tretja država članica, ki bo podelila frekvence v pasu 26 GHz, in to kljub nasprotovanju tržnih igralcev, ki bodo dolgoročno te frekvence uporabljali za prispevek h gospodarskemu razvoju. Poleg teh frekvenc bo brez ustrezne strategije in razmisleka skupaj s tržno zreliimi pasovi za podelitev podelila tudi dodatne razpoložljive frekvence v pasovih 1.400 MHz in 2.300 MHz. Skupaj bo tako izvedla najbolj obsežno dražbo v Evropi v zadnjem desetletju vse na strošek operaterjev, ki bodo posledično za povrnitev investicij potrebovali dalj časa in bodo prisiljeni sprejeti dodatna tveganja, saj določeni deli spektra še niso nemudoma uporabljivi. Slednje je posledica pomanjkanja strateškega razmisleka. Brez vključitve navedenih frekvenc, ki naj bi bile podeljene v začetku leta 2021, v frekvenčno strategijo 2021-2023, je ta dokument za področje javnih komunikacijskih omrežij povsem irelevanten. V predlogu Strategije obravnavane frekvence, ki so bile na novo določene za uporabo v frekvenčnih pasovih, namenjenih za javne komunikacijske storitve, vsekakor ne bodo uporabne v mobilnih omrežjih v naslednjih treh letih, ki jih zajema naslednja frekvenčna strategija.

V svojem odzivu na zasnovo strategije je A1 Slovenija Agenciji predlagal, naj izvede oziroma predstavi analizo stanja uporabe podeljenih frekvenc, spremlja tehnološke trende razvoja storitev, opreme in potrebe uporabnikov ter sprejme na teh ugotovitvah temelječ načrt podeljevanja relevantnih frekvenc za posamezna področja za naslednja tri leta od sedaj naprej.

Agencija je sicer pripravila dokument "Povzetek analize trga mobilnih komunikacij 2014-2019", ki ga je objavila skupaj z informacijskim memorandumom v okviru priprave javnega razpisa za podeljevanje frekvenc na mega dražbi. Njen povzetek je nato zapisala tudi v Strategiji, vendar tudi rezultati te analize ne dajejo odgovora na to, zakaj Agencija meni, da je strateško in gospodarno v eni večfrekvenčni dražbi podeliti vse razpoložljive frekvence za javne mobilne storitve. V tabeli, kjer Agencija prikazuje pričakovane scenarije rasti prometa za naslednjih pet let, ni osnove za podelitev tolikšne količine radiofrekvenčnega spektra v več pasovih naenkrat, saj v naslednjih petih letih ni pričakovati utilizacije dodeljene količine spektra. Še posebej upošteva dejstvo, da imajo operaterji že v tem trenutku precej velik nabor razpoložljivih frekvenc, ki jih bodo v naslednjih letih lahko uporabljali za 5G+ omrežja. Ugotavljanje potreb po frekvencah v treh scenarijih rasti na splošno, brez kritične presoje uporabne vrednosti posameznega frekvenčnega pasu v smislu kapacitete, latence in propagacijskih lastnosti, ni pristop, ki bi bil primeren za regulatorja in kot tak osnova za sprejemanje strateških odločitev. Vsaj za pasove 700 SDL, 1400 SDL in 26 GHz tudi sama Agencija ne predvideva uporabe prej kot v petih letih, kar predstavlja eno tretjino časa veljavnosti dodelitve po ODRF in presega trajanje predloga Strategije 2021-23! Nerazumno je podeljevati frekvence, če se njihova uporaba ne predvideva nemudoma po podelitvi, ampak po poteku pomembnega dela trajanja pravice do uporabe. V triletni Strategiji pa se Agencija ukvarja s frekvencami, ki tudi ob koncu triletnega obdobja še ne bodo prišle v poštev za komercialno rabo.

V vsakem primeru pa menimo, da zgolj triletna strategija v luči prihajajoče pete generacije mobilnih komunikacij, o kateri v triletni strategiji skoraj ni govora, in razvoj novih, na mobilni tehnologiji temelječih storitev in aplikacij, ne zadostuje in bi morala agencija oblikovati dolgoročnejšo strategijo, da bi vanjo zajela tako razvoj 5G omrežij prerazporeditve tehnologij na posameznih frekvenčnih pasovih in vključitev dodatnih spektrov v svoje načrte. 24. člen ZEKom-1 namreč določa, da agencija pripravi *najmanj triletno* strategijo upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom in jo predloži v soglasje vladi. Predlog Strategije pa daje vtis, da so mobilne frekvence, ki so danes v uporabi, ter 5G in druge razpoložljive frekvence del popolnoma paralelne realnosti kot vsebina strategije.

Smeli akcijski načrt za 5G v Evropi očitno v Sloveniji ne bo dosežen prav zaradi ideje Agencije, da bo vse razpoložljive frekvenčne pasove, ne glede na to, ali jih operaterji potrebujejo za gradnjo 5G ali ne, podelila na večfrekvenčni dražbi. S prisilitvijo operaterjev k nakupu frekvenc na zalogo bodo investicijska sredstva namesto v razvoj omrežij usmerjena v kopičenje frekvenc. Posledično bodo s tem povzročene izredno negativne posledice na uvajanje digitalizacije in družbeni ter gospodarski razvoj Slovenije.

A1 Slovenija torej Agencijo poziva, da Strategijo pred predložitvijo na Vlado dopolni v skladu z navedenimi pomanjkljivostmi.

S spoštovanjem,

Gregor Krsmanović

direktor Sektorja za
splošne zadeve

Milan Zaletel

glavni direktor za področje
financ